La independència de l'artista

La memòria a Luis Polanco, que va ser subdirector del festival de Peralada durant més d'una dècada, va ser tributada de manera justa i digna amb l'estrena, dimarts al claustre del Carme, d'una òpera amb música i llibret de Philippe Fénelon sobre la voluntat creativa i la difícil conquesta de l'artista d'una veu pròpia i lliure. Això perquè fins a la seva mort, esdevinguda el maig del 2006, Polanco va procurar que el festival, aprofitant-ne els marges concedits per la seva vocació comercial i d'aparador social, impulsés noves creacions i altres propostes d'un cert risc. Encara que continuï essent de manera marginal, el seu esperit, doncs, perdura en alguna aposta del festival ara dirigit per Oriol Aguilà.

El cas és que el Festival Castell de Peralada va presentar dimarts Flaubert&Voltaire, una nova òpera encarregada a Philippe Fénelon, compositor francès que, resident des de fa anys a Barcelona, té un interès manifest per la creació literària, que inspira part de les seves obres, i de manera particular per Gustave Flaubert. Fa setze anys va estrenar Salambô, adaptació operística de la novel·la històrica de Flaubert. Més recentment, va descobrir a Ginebra un manuscrit de joventut de l'escriptor en què aquest, a propòsit del teatre de Voltaire, reflexiona sobre la creació literària amb una autoexigència que mai va abandonar. Aleshores Fénelon preparava una òpera sobre Rousseau amb la qual fa una picada d'ullet a Flaubert&Voltaire: un dels personatges (Alphonse, el tenor Manuel Núñez) suggereix que el filòsof ginebrí seria un bon tema, però un altre (Candide, el també tenor Damien Bigourdan) contesta que un altre compositor ha escrit una òpera sobre la seva història. El personatge principal, interpretat pel barítón Vladimir Kapshuk, s'anomena Gustave i, potser, de fet, els altres dos són criatures clownesques del seu imaginari, que es debat sobre la creació (els temes i personatges que poden inspirar-la, però sobretot el sentit) amb la consciència dels dubtes, exigències i perills que comporta.

En un escenari mínim amb llibres i altres objectes escampats per terra, els tres personatges podrien evocar els artistes miserables de La Bohème, però a Fénelon no li interessa el melodrama sentimental, sinó el drama intel·lectual de la creació. L'heroi de la seva òpera, posada en escena per Marc Paquien, es diu Gustave, com Flaubert, però podria interpretar-se com un àlter ego de Fénelon. A través del cant dels personatges hi ha cites de la tradició operística, sobretot francesa, per reconèixer un llegat que no exclou el desenvolupament d'una sonoritat pròpia, intensament present amb només tres cantants i tres musics (Pierre Dutrieu, al clarinet; Beatrice Gendek, a la viola, i Alexandra Greffin Klein, al violí). “Com més veritable sigui el cant, més bell serà”, s'afirma. I, finalment, s'hi entreveu una declaració de principis, sobre la llibertat i independència que ha d'assolir l'artista, en el diàleg sobre un fracàs de Gustave. “Ha volgut satisfer el gust del públic”, diu Alphonse, i Candide replica: “D'això ens n'hauríem de fotre.”

Publicat a:

Font del document:
http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/768809-la-independencia-de-lartista.html?cca=1&piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui